

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORȘ

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 „

Pe 3 luni 8 „

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91, — Cheilul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

Câte-va cuvinte, asupra libertății individuale, *discurs rostit de d. C. D. Ștefău, procuror de secțiune la Curtea de Apel din Craiova, (urmare și fine).*

Jurisprudența română.

Inalta Curte de Casație, secția II: V. Ștefănescu și Căpitan N. Olănescu cu Domnica Dinescu.

Curtea de Apel din Craiova, secția I: Sofia Caneciu cu Iani Saropol.

Informațiuni.

CĂTE-VA CUVINTE

ASUPRA

LIBERTĂȚII INDIVIDUALE

(URMARE *)

Dacă libertatea individuală este darul cel mai prețios al omului, dreptul de a i se aduce restricțiuni trebuie să fie cât se poate de limitat.

Trebuie ca acest drept de restricțiuni, mai dinainte să fie reglementat prin legi clare și precise și înlăturat prin îngrădiri peste cari să nu se poată trece fără impunitate.

Legile noastre penale sunt departe de a da cetățenilor garanții suficiente contra tutului actelor arbitrării, cu toată aparenta severitate a dispozițiilor lor.

Nu mai prudenta și înțelepciunea puterii asigură mai mult libertatea individuală de violările ce i se aduc.

Criminaliștii mari sunt unanimi a recunoaște că: dreptul de arestare nu trebuie să fie exercitat de cât cu mare prudență, cu mare circumspecțiune și numai în cazuri când interesul societății și respectul legilor o cer.

Cui conferă legea acest drept?

La noi, afară de cazul de *flagrant delict*, dreptul de arestare este încredințat numai judecătorului de instrucțiune și prin excepțiune și procurorului tribunalului în două cazuri; art. 33 și 102 p. c. p.

Cei-l-altii ofițeri ai poliției judiciare, afară de cazul de

flagrant delict, de la 1 Iulie 1866 data constituției noastre, nu mai pot avea acest drept. Ori-ce arestare din partea lor neputând fi în conformitate cu dispozițiile prevădute în art. 13 din constituție se consideră ca un atentat la libertatea individuală.

Legea de procedură penală în art. 89 și urm. a recunoscut judecătorului de instrucțiune puterea de a decerne 4 feluri de mandate: mandatul de înfățișare, mandatul de aducere, mandatul de depunere și mandatul de arestare. Cele două dintâi nu prezintă așa mare importanță, pentru că usul ce se face de ele nu vatămă în mod simțitor libertatea individuală. Numai mandatul de depunere și de arestare formează puterea cea mare și esorbitantă a judecătorului de instrucțiune. Puterea aceasta așa de esorbitantă și latitudinea ce acordă legea judecătorului de instrucțiune a dat drept oratorilor și publiciștilor, în toate părțile, să aducă serioase observațiuni și critici foarte violente pretinzând că se găsesc judecători de instrucțiune cari abuzează de puterea lor, violând garanția libertății individuale, și cerând ca legiuitorul de urgență să ia măsuri a tempera și modera această putere exorbitantă dată de lege. Din nefericire și la noi în țară, au fost puține cazuri de o extremă și neînțeleasă rigoare, dar acele timpuri de groază au trecut dispărând sub ochii noștri. Astăzi, pentru onoarea magistraturei, sunt convinși că nu se va mai găsi un judecător de instrucțiune care să mai violeze libertatea individuală.

Fie-care înțelege astăzi puterea ce are și răspunde-rea ce 'și asumă.

Funcțiunea de judecător de instrucțiune, pe lângă cunoștința legilor penale, știința inimii umane, agerimea de spirit, independența de caracter și activitatea corporală, mai cere o aptitudine și calități speciale o vocațiune pentru această funcțiune.

Aci e locul a arăta că judecătorul de instrucțiune e protectorul tutului cetățenilor și apărătorul drepturilor lor; e dator să vegheze contra criminalului, dar tot într-o vreme e dator să apere pe cel inocente, neput

*) Vezi No. 35.

tincios și apăsător. Conștiința sa că să fie foarte atentă când e vorba a priva pe cine-va de libertate, să nu decerne mandate de arestare cu ușurință, ci numai când interesul justiției sau al societății o cer imperios.

Legiuitorul nostru, pare că convingându-se singur de exorbitanta putere a judecătorului de instrucție cu mandatul de depunere și arestare și ascultând vocea oratorilor și publiciștilor, a moderat în cât-va puterea cea mare și exorbitantă.

D-l Theodor Rosetti, ministru de justiție în anul 1890, cu ocaziunea legii de organizare judecătorească pusă în aplicare la 1 Septembrie acel an a intercalat în ea, art. 92 cu dispozițiunii de procedură curat penală, prin care obligă pe judecătorul de instrucție să trimească la tribunal spre confirmare toate crimele și delictele în cari au emis mandate de depunere și arestare.

Obligându-l să urmeze tot ast-fel din lună în lună până la terminarea instrucțiunii.

Această dispoziție o găsim în legea Belgiei, de unde a împrumutat-o legiuitorul nostru. Această lege e de natură a da foloase.

Și dacă efectele sale nu sunt încă simțite nu e de vină legiuitorul, el a făcut un pas înainte. El când a pus această dispoziție de procedură penală în legea organizării judecătorești, o lege cu totul streină de această materie, se vede că a fost inspirat de ideile înaintate de libertate ale timpului în care trăim, de multa asprime și rigoare a trecutului și a voit să vie în ajutorul libertății individuale.

Rămâne ca tribunalele să examineze afacerile cu cea mai mare scrupulositate și numai după o matură și dreaptă chibzuință, să decidă dacă trebuie sau nu să se ridice cui-va dreptul de libertate.

Cea mai mare violare adusă libertății individuale la noi, este din partea a doi ofițeri ai poliției judiciare; Sub-Prefectul și Primarul. Acești doi agenți ai forței publice nu vor să înțeleagă că nu au acest drept—*de cât în flagrant delict*—singurul cas în care pot deține la popreală pe cine-va; și cu toate acestea mai de ordinar se vede din partea lor atentate la libertatea individuală, de și mereu sunt urmăriți și dați judecății. Această stare de lucruri o atribui mai mult lipsei de instrucție în care se află cea mai mare parte din acești agenți. Să sperăm că și ei vor începe să înțeleagă gravitatea acestui fapt și se vor convinge, că e cea mai mare crimă, a răpi fără drept libertatea cuiva și nu vor mai comite acest atentat la libertate.

Cestiunea libertății individuale este foarte importantă art. 92 din legea organizării judecătorești de la 1890, nu ne poate satisface pe deplin.

Urmărind de aproape ideile de libertate ale timpului în cari trăim și în cari idei tind să se organizeze societățile să găsim și mijloacele cu cari să putem garanta mai bine libertatea individuală.

III

Una din cestiunile cari au agitat spiritele oratorilor, publiciștilor și filosofilor este detențiunea preventivă.

Un ilustru magistrat din secolul al XVIII, Servan, zicea: «*In tot-d'a-una când porțile unei temnițe se deschid, societatea întregă trebuie să tremure.*»

Și în adevăr, închisoarea, fie chiar preventivă, are această putere de a lovi pe om în cel mai sfânt drept pe care îl garantează constituția, libertatea individuală.

Și ce este mai exorbitant, e, că legea însăși încuviințează aceasta.

Legislațiunile cele mai vechi ca și cele moderne au recunoscut, în principiu, detențiunea preventivă.

Societatea, ca și indivizii, au dreptul la conservare; aceasta este un drept natural înaintea căruia ori-ce dispozițiune legislativă trebuie să se închine.

Ori-când un membru al societății calcă regulile ordinii și existenței sale, ea are drept să useze de mijloace, ori cât de aspre, pentru a se apăra.

De aci urmează, că individul bătut de o faptă pedepsită de lege să fie privat de libertate, și datorează societății acest sacrificiu, *căcat* necesar instrucțiunii).

Uitându-ne numai la avantajele practice ale acestui sistem atât de exorbitant în alt-fel, consfințirea prevenției ar deveni o necesitate.

Detențiunea preventivă o găsim și la popoarele vechi, la Romani. La ei era numai în crimă și atunci când prevenitul mărturisea faptul înaintea preotului.

O găsim în Statele-Unite, în Anglia, în Cantonul de Geneva, dar numai ca excepțiune în cursul instrucțiunii, pe câtă vreme la cele-lalte state prevenția este regula generală în cursul instrucțiunii.

La noi, de și avem o constituție foarte înaintată în principii liberale, detențiunea preventivă în cursul instrucțiunii este regula dupe cum era și la Francezii ale căror legi au servit de tip legislației noastre penale.

Ca regulă generală dar, susținem că detențiunea preventivă se impune când este necesară justiției și când este necesară în cursul instrucțiunii.

Dar când aceste două necesități nu sunt amenințate prevenitul urmează să fie lăsat liber până la judecare, și o zic aceasta cu atât mai mult cu cât prevenitul *nu e tot-d'a-una recunoscut culpabil*.

În principiu e bine ca legiuitorul în ori-ce materie, să prevadă și să stabilească mai multe dispozițiuni, ast-fel ca să rămâie cât mai puțin judecătorului de apreciat. Așa ar fi trebuit să facă cu această materie de atâta importanță. Dar legiuitorul a lăsat totul la aprecierea judecătorului de instrucție.

Acest magistrat, dupe cum vedem, are în mâna sa, onoarea, averea și libertatea cetățenilor.

De la prudența și inteligența sa depinde totul.

Aci e rolul său cel mai important, dar tot într-o vreme și cel mai dificil.

Publiciștii și criminaliștii l' sfătuiesc să și aducă aminte în ori-ce moment și să nu piarză din vedere înțeleptele cuvinte ale lui Odillon Barot: «*Să nu menție detențiunea preventivă de cât în cas de riguroasă și absolută necesitate.*»

Detențiunea preventivă în sens abstract și ast-fel cum se aplică la noi, mai în general, trebuie să recunoaștem cu toți că este un rău ce trebuie curmat și cât, mai urgent îndreptat în spiritul principiilor liberale

*) D-l C. I. Stoicescu, Discurs pronunțat la 1880; Despre detențiunea preventivă.

Și o zic aceasta pentru că justiția nu ar pierde nimic din eficacitatea sa dacă ar deveni mai progresistă, mai umană.

Singurul remediū ar fi lărgirea dispozițiilor relative la obținerea liberărei provisorie, fără a se compromite într'un nimic siguranța publică.

Să notăm aci, că acum câți-va ani, sub guvernul liberal, s'a făcut un pas înainte în această materie, dețențiuena preventivă a fost desființată în delictele politice și de presă. Această lege a venit la timp și a fost primită cu entusiasm de toți. Ea a curmat toate animositățile și a potolit dorința guvernelor de multe reshunări.

IV

În țări eminenteste constituționale ca Anglia, Statele-Unite, liberarea provisorie în cursul instrucțiunei este dreptul comun.

La Francezi și la Belgieni, liberarea provisorie este regula generală, câte o dată este un drept câștigat pentru prevenit când pedeapsa este mică, când prevenitul are un trecut nepătat și când are un domiciliu stabil; în toate celelalte cazuri este lăsată la facultatea judecătorului de instrucție, care are absolută libertate de apreciere în orice materie, fie corecțională fie criminală.

Dreptul de a fi liberat provisoriu în timpul instrucției îl găsim în principiu, în toate legislațiunile.

Faustîn Helié ne spune că e de origine română.

La Români liberarea provisorie era admisă și în crime.

La Francezi, dreptul liberării provisorie, îl găsim în legile cele mai vechi, în ordonanțele inquisitoriale, în dreptul intermediar și sub codul Napoleon.

În diferite timpuri la ei s'a agitat această cestiune, modificările au fost neînsemnate. Legea însă din 14 Iulie 1865 a adus cea mai importantă modificare, ea a modificat cu totul capitolul relativ la liberarea provisorie și la cauțiune, introducând reforme progresiste și liberale, dupe cum cereau publiciștii de mai mult timp. Și astăzi la Francezi liberarea provisorie se întinde și în materii criminale.

Dar ceea-ce Francezii au obținut abia în anul 1865 Iulie 14, Belgia, câștigase lărgirea dispozițiilor relative la liberarea provisorie încă din anul 1852, Februarie 18, adică cu 13 ani înaintea Francei.

La noi liberarea provisorie o găsim în regulamentul organic cap al VII art. 282 și în proc. criminală din 1852 art. 127 și următorii numai în delicta ca și astăzi.

Astăzi la noi cestiunea stă astfel :

Art. 116 p. c. p. care se ocupă de liberarea provisorie dice: «liberarea provisorie în cursul instrucțiunei nu va putea fi dată prevenitului, când judecătorul de instrucție va recunoaște că faptul este supus la pedeapsă criminală».

Art. 117 p. c. p. spune că faptul fiind corecțional judecătorul de instrucție poate acorda liberarea provisorie pe cauțiune.

Cu toate acestea, unii cred că la noi liberarea pe cauțiune, în crimă, ar fi permisă, fundând părerea lor pe dispozițiile art. 96 și 227 p. c. p. Să vedem ce dic aceste articole :

Art. 96 p. c. p. dă drept judecătorului de instrucție a libera de sub orice mandat de depunere pe prevenit, după conclusiunile conforme ale procurorului, în cursul instrucțiunei și oricare ar fi natura inculpării.

Art. 227 p. c. p. dice: când camera va pronunța punerea prevenitului sub acușiune va da în contra lui o ordonată de arestare.

D-l Meitani în studiile sale constituționale împărțese ideea că judecătorul de instrucție poate libera provisoriu pe cauțiune și în crimă în cursul instrucțiunei și d-sa argumentează în modul următor: «Când dar după art. 96 p. c. p. care precede art. 116, liberarea se poate face oricare ar fi natura inculpării; când după art. 227 p. c. p. care urmează art. 116 se prevede cazul când un acusat de crimă este rămas liber până la momentul pronunțării hotărârii de trimitere, când pe de o parte nu se poate susține că nu există în lege două dispozițiuni contradictorii; când un articol care împiedică liberarea provisorie pe cauțiune în cas de crimă, se află între două alte articole care prevăd contrariul; când pe de alta constituția, care este posterioară procedurii penale, care este legea legilor și basa organismului nostru social, este așezată pe întocmiri largi, liberale, pe o sistemă de o complectă întindere a drepturilor omului, liberarea poate avea loc, oricând, destul numai să fie acordată înaintea deciziunei de trimitere a camerei de punere sub acușare etc.»

D-l Meitani se înșală.

D-sa susține că art. 96, 116 și 227 p. c. p. se ocup de liberarea provisorie pe cauțiune. Nu e adevărat. Din aceste articole numai art. 116 p. c. p. se ocupă de liberarea provisorie pe cauțiune și acest articol e chiar trecut sub cap. VIII despre libertatea provisorie și despre cauțiune.

Celelalte două articole sunt trecute sub capitolele lor respective, art. 96 la mandate și art. 227 la camera de acușare.

Unde găsește d-sa că aceste articole se contradic între ele?

Principiul că în crimă liberarea provisorie pe cauțiune nu e permisă, e stabilit de art. 116 p. c. p.

Art. 96. p. c. p. la care se referă d-sa prevede cazul când judecătorul de instrucție cu conclusiunile conforme ale procurorului, în cursul instrucțiunei, ridică puterea mandatului de depunere dat contra unui prevenit, din diferite împrejurări survenite în urmă.

Și aceasta mi se pare foarte drept. Ce lege ar mai fi fost aceea, care, să nu lase această facultate judecătorului de instrucție de a pune în libertate pe un prevenit contra căruia nu mai planează nimic, fiindcă, el a stabilit pe deplin inocența sa? și aceasta o face judecătorul de instrucție ex-officio în urma convingerei sale ce și-a făcut-o cu instruirea afacerii, având și conclusiunile conforme ale procurorului.

Art. 227 p. c. p. e și mai puțin în contradicere cu principiul pus în art. 116 p. c. p.

Acest articol se ocupă de cazul când o afacere trece înaintea camerei de acușare, însă prevenitul este lăsat liber. Și aceasta poate să se întâmple în mai multe feluri: s. e. când faptul e calificat crimă, însă judecătorul de instrucție în suveranitatea sa nu dispune ares-

tarea, lasă să se pronunțe și camera de acuzare, sau când ne găsim probe de ordonanță de ne-urmărire. În aceste cazuri și în alte multe ce se pot întâmpla, afacerile trec sau direct sau în urma opozițiunii făcute de parchet înaintea camerei de acuzare, cu preveniții lăsați liberi. Și atunci camera de acuzare, dacă pronunță punerea sub acuzare a prevenitului, o obligă art. 227 să dea o ordonanță de arestare.

Singurul articol, care e în contradicție cu art. 116 p. c. p. e art. 118 p. c. p. trecut tot sub rubrica liberării provisorie și pe cauțiune și care dice: că numai cei certați de judecată pentru crimă, nu pot fi liberați pe cauțiune de unde urmează că cei ce nu sunt certați de judecată pentru crime, pot fi liberați.

Dar acest articol nu e invocat de d-l Meitani în argumentațiunea sa. Eu nici aci nu găsesc vre-o contradicție.

Acest articol trebuie privit ca explicativ art. 117 p. c. p., în care legiuitorul nostru încuviințează liberarea provisorie cu cauțiune în materia corecțională dar oprește a se acorda această liberare prin art. 118 celui certat de judecată pentru crimă.

A se da o altă interpretare e imposibil. Cum? În art. 116 p. c. p. legiuitorul pune principiul că în crimă nu e permisă liberarea provisorie pe cauțiune și în art. 118 imediat următor să se decida în mod complet și să părăsească un principiu deja pus?

În cât privește ultimul argument că constituția noastră are vederi largi și liberale și că fiind posteroare legilor penale, s'ar putea și de aci deduce dreptul de liberare pe cauțiune, în crimă; eu răspund că orî cât de liberală ar fi constituția noastră și orî cât de largi ar fi vederile ei nu se poate susține că a avut puterea de a schimba, în ceva principiile puse în legile penale.

Este adevărat că o lege rămâne fără putere când principiul său cade în contradicție cu principiul pus în constituție, dar în cazul nostru nu se dovedește cu nimic că dispozițiile art. 116 p. c. p. sunt în contradicție cu vre-un principiu din constituție. Art. 116 p. c. p. e consfințit în acest sens și de doctrină și de jurisprudență. Din cele espuse în crimă la noi, nu e permisă liberarea pe cauțiune.

Legiuitorul nostru ar trebui să modifice sistemul liberării provisorie pe cauțiune în sensul ideilor progresiste cum a făcut Franța și Belgia, dând drept judecătorului de instrucție a libera provisoriu cu cauțiune și în crimă.

Aceasta cred că nu va surprinde pe nimeni: sunt crime, în cari judecătorul de instrucție ar putea acorda fără pericol, liberarea provisorie: când din instrucție se constată legitima apărare sau se constată o serioasă și gravă provocare. Când faptul de și calificat crimă, după lege, însă e de o minimă importanță și pe lângă toate acestea dacă prevenitul are domiciliul stabil, un trecut nepătat, nu ar fi drept și uman ca judecătorul de instrucție să poată dispune liberarea provisorie cu sau fără cauțiune, *mai ales când va fi convins că judecata va achita.*

La obiecțiunea ce se poate ridica că țara noastră nu a ajuns la acel grad de cultură și civilizație în care se

află Franța și Belgia spre a legifera fără pericol liberarea provisorie în crimă. Răspund că cu cât vom garanta mai mult libertatea individuală cu atât mai mult se va întinde civilizația și cultura, ca dovadă de acest adevăr să luăm Statele Unite cari la descoperire erau în cea mai neagră sălbătăcie și astăzi bucurându-se de libertatea individuală de 113 ani a ajuns să întreacă în cultură și civilizație, în toate direcțiunile pe cele mai civilizate state din Europa.

Pentru ca liberarea provisorie să poată fi cerută de orî-ce prevenit, cred necesar să se suprimă art. 122 p. c. p. care fixează maximul cauțiunii la suma de 500 lei. Și cer aceasta pentru cuvântul că nu toți cei ce înfrâng legea pot dispune de această sumă spre a putea cere liberarea provisorie pe cauțiune. O lege nu trebuie făcută numai pentru unii, și să escludă pe alții. Legea trebuie să privească pe toți. Și să lăsăm cu totul la facultatea judecătorului de instrucție, care instruește afacerea și știe în ce consistă, să aprecieze, dacă e sau nu trebuință de cauțiune și în cas de găsese trebuință să o ficseze el singur.

Desființarea mandatului de depunere se impune și la noi.

Ce este mandatul de depunere?

Iată ce spune art. 92 p. c. p.

«Mandatul de depunere e ordinul de a se aresta de urgență și pentru scurt timp o persoană care de o cam dată nu poate nici a se libera nici a se aresta după toate formele asigurătoare libertății individuale.»

Cine poate să mai înțeleagă în timpurile de față existența acestui neînțeleș mandat?

Cum? O persoană nu se poate nici libera, nici aresta după toate formele asigurătoare libertății individuale, dar se dă ordin de a se aresta de urgență și pentru scurt timp. Cine nu vede abuzul de putere ce se poate face cu acest articol, în care judecătorul de instrucție la emiterea lui nu e obligat de lege să arate motivul pentru ce trimite la închisoare pe cine-va.

Numai o stare de nesiguranță și niște timpuri pline de agitațiuni pot să permită existența și puterea acestui articol plin de arbitrar și de teroare.

Constituția noastră prin art. 13 ne garantează libertatea individuală și în casurile când acest drept ni se ridică, tot ea ne spune și formele ce trebuiesc observate. Aceste forme constituie garanția noastră.

A pretinde cine-va că aceste forme trebuiesc înlăturate din cauză numai că art. 92 p. c. p. zice că sunt cazuri când cine-va nu se poate nici libera, nici aresta după toate formele asigurătoare libertății individuale și atunci urmează a se aresta de urgență și pentru scurt timp, *este a viola în mod vădit constituția.*

Acest articol fiind cu totul contrariu atât spiritului cât și literei constituției, de la 1 Iulie 1866, el nu mai poate avea nici o putere.

Curtea de Casație și de Justiție a casat în atâtea rânduri, aceste mandate, făcând aplicațiunea art. 13 din constituție.

Prin urmare ast-fel fiind, legiuitorul nostru ar trebui

să scoată acest articol din legea noastră după cum a făcut și legiuitorul Belgian.

Am zis că arestarea chiar când este preventivă lovește pe un om în cel mai sacru drept ce îl garantează constituția, în libertatea individuală.

Una din datoriile magistratului care se ocupă cu instrucția afacerilor este celeritatea.

La noi, instrucția afacerilor se temporizează, din cauză, cred, mai mult a grelei comunicațiuni, în multe localități, ceea ce face că preveniții până să fie trimiși în judecată sufer o prevenție destul de lungă. *Prevenitul e răspunzător de faptul comis, lui însă nu i se poate imputa nimic că instruirea faptului lăncezește.* Nu ar fi drept și uman ca legea să se ocupe cu această cestiune și să o tranșeze în mod echitabil?

Cea mai eficace ameliorare ar fi ca la judecarea procesului, prevenția să conteze în pedeapsa ce se va recunoaște de judecată contra prevenitului. Din toate punctele de vedere, e nedrept, ca o prevenție, fie cât de lungă, în fața legii să nu aibe nici o considerație. Grecia, o țară mică, deja a introdus în legislația sa penală această îmbunătățire.

Trebue să adaog aci că ei consideră prevenție numai timpul de când judecătorul de instrucție trimite afacerea la judecată și până se dă hotărîrea judecătorești; iar timpul cât judecătorul de instrucție prepară afacerea nu intră în prevenție. E de notat că instrucția la ei se accelerează și se termină foarte repede. Calcularea prevenției în osândă se discută și în Italia și poate că în curând să devie lege. Italienii cer mai mult; ei prevăd și cazul când prevenitul va fi achitat și atunci cer a i se recunoaște dreptul la o despăgubire pentru tot timpul cât a suferit prevenția. Măsură dreaptă și umană.

În resumat, sunt de părere ca în garantarea și mai mult a libertății individuale să se introducă în legile noastre penale aceste modificări:

- 1) Să se admită liberarea provisorie și în crimă.
- 2) Să se suprimă art. 122 p. c. p. care fixează maximum cauțiunei la suma de 500 lei.
- 3) Să se desființeze din lege mandatul de depunere, fiind anticonstituțional.
- 4) Prevenția să se calculeze și să intre în pedeapsă la pronunțarea hotărîrei.

Voii termina arătând aci și propunerile mai multor publiciști făcute tot în scopul de a se garanta libertatea individuală.

Ei cer:

- 1) Ca mandatul de arestare, detențiunea preventivă, să nu se poată face de judecătorul de instrucție, ci de completul tribunalului.
- 2) Prevenitul să se poată apăra oral și public, având chiar apărător în timpul instrucției.
- 3) Judecata prevenitului să nu se poată prelungi mai mult de șase luni.

Aceste modificări au fost propuse și în parlamentul nostru și pentru că în curând poate va începe discuția asupra lor, e bine să ne arătăm și noi părerea asupra fie-cărui punct în parte,

În ceea-ce privește punctul întâiu care emite o idee nouă, mi se pare eficace pentru garantarea libertății individuale. Legea organizării judecătorești, am spus că în anul 1890, a moderat în cât-va puterea judecătorului de instrucție cu dispozițiile art. 92, totuși mare folos în această materie nu se vede. Părerea publiciștilor, asigură mai deplin libertatea individuală. E o garanție mai puternică dispoziția ca să decidă asupra libertății cuiva, un complet de trib. de ordin comun din trei judecători, de cât să decidă unul singur.

Prima obiecție ce se ridică asupra acestei idei e că tribunalul statuând asupra libertății prevenitului—nu mai poate judeca faptul, fiind că s'a pronunțat într'un fel său altul după luarea interogatorului de către judele instructor.

Această obiecțiune deși serioasă, însă se poate înlătura, declarând legea că aceasta nu constituie un caz de incompetență. Așa a făcut legiuitorul cu legea vacanțelor în afacerile Curții cu jurați în cari să stipulează că judecătorii cari au luat parte la camera de acuzare pe timpul vacanței mari, pot judeca procesele la Curțile cu jurați.

Așa a mai făcut legiuitorul legii organizării judecătorești, cu art. 92 din acea lege, când se pronunță confirmând sau invalidând mandatul.

Obiecțiunea ce se mai ridică că tribunalul s'ar împovăra cu prea multe lucrări, nu mi se pare serioasă.

Tribunalul aci nu are alt-ceva de făcut de cât să examineze faptul și să decidă dacă e de natură a se ridica sau nu libertatea prevenitului, și în cas afirmativ a emite mandatul.

Dacă ideea e bună și poate să dea foloase pentru a se garanta mai bine libertatea individuală, trebue admisă, a nu o îmbrățișa numai din această cauză -- ne dovedită în destul—este a se pune puțin interes pe acest drept al omului.

Ideea că prevenitul să se apere oral și public, având chiar apărător în cursul instrucțiunei, mi se pare inadmisibilă, la noi.

Acest sistem a fost numai la Roma în scurt timp — sub cestiunile perpetue—când acuzatorul putea fi orice celățean și acuzatul fiind lăsat liber putea să el, sau imputernicitul său să privegheze și să controleze instrucția acuzatorului său.

La noi acest sistem nu presintă nici un folos practic nici pentru prevenit, nici pentru instrucție, ba pot zice că pentru instrucție ar fi dăunător, cauzând multe dificultăți de natură a îngreuna mersul regulat al instrucțiunei și poate descoperirea crimelor și delictelor ar deveni imposibile.

Se știe că sunt două sisteme de proceduri criminale:

Sistemul acuzatoriū, cu procedura orală contradictorie și publică, aceasta a fost în vigoare la toate popoarele vechi.

Nuamăi Egipteni din cauza absolutismului clerical au avut sistemul inquisitorial.

Sistemul inquisitorial cu procedura scrisă secretă și fără control a durat în tot timpul feudalității.

Sistemul acesta a fost aspru combătut și înainte de revoluțiunea de la 1789 și de la revoluțiune încoace

Legile noastre penale sunt luate de la Francezii.

Noi am admis ca și ei pentru judecare sistemul acuatoriū cu procedura orală contradictorie și publică, iar pentru instrucția preparatorie, sistemul cu procedura scrisă, secretă și fără control; dar orî-ce s'ar zice nu s'a luat acest sistem cu toate rigorile și barbariele procedurii eclesiastice din evul mediū.

La noi de și instrucția preparatorie e scrisă, secretă, totuși în vederile de libertate ale timpului în care trăim e admis în cât-va controlul. Instrucția se operă în bună regulă atât în interesul societății vătămate cât și în interesul prevenitului al cărui drept de apărare fiind recunoscut sacra de lege, este pe deplin respectat de judecător și acest drept începe pentru el de la primele cercetări. Nu are prevenitul de cât să useze de el și magistratul însărcinat de lege e obligat a aduna și toate probele în descărcare fără să fie nici o necesitate, ca numai pentru aceasta, în tot momentul să fie asistat de un apărător.

Cu toate acestea recunosc că se pot aduce îmbunătățiri acestui sistem: d. ex. ascultarea martorilor în neinflința acusatului după cum cere art. 70 p. c. p. e neînțeleasă astăzi. Acusatul nu trebuie să fie surprins, trebuie legea să-i permită a fi față când se ia depozițiunile martorilor, ca să poată să se apere și el, recunoscându-i dreptul a pune întrebări precum poate pune procurorul și partea civilă.

Numai ast-fel se poate face lumină și se poate descoperi adevărul. Justiția trebuie să osândească pe vinovat, iar nu pe bânuit.

Iată o îmbunătățire ce s'ar putea aduce acestui sistem, între altele.

Judecarea prevenitului să nu se poată prelungi mai mult de șase luni, e o cestiune la care trebuie să se gândească serios și legiuitorul nostru. La noi, ca în nici o altă parte, se ved cele mai lungi prevențiuni, și ca să înceteze odată această stare de lucruri, e bine ca legea să fixeze termenul cât poate să se prelungească o instrucție.

Șase luni cer publiciștii, acest termen mi se pare prea lung. Ce instrucție e aceea care să dureze șase luni?

In cas însă când va trece peste termenul fixat, care e sancțiunea? Publiciștii tac, nu spun nimic.

Legea Angliei și a Belgiei se ocup și de acest punct și prevd o sancțiune în favorul prevenitului, așa dacă prevenitul nu e scos la judecată în termen, de drept e pus în libertate.

Am spus că aceste îmbunătățiri au fost propuse în parlamentul nostru.

D-l Petre Grădișteanu împreună cu alți senatori în 1889 au formulat un proiect de lege pe care prezentându-l senatului în ședința de la 18 Ianuarie acel an și susținându-l a fost luat în considerație—amânându-se discuția lui pentru alt timp, dar de atunci a trecut șapte ani de zile și nu se mai vorbește nimic de acest proiect. Cred că ar fi timpul oportun să fie pus în discuție, cu care ocaziune cestiunea garanției libertății individuale ar fi întreagă pusă la ordinea zilei.

Ne bucurăm de libertatea individuală de 30 de ani

de zile, dar trebuie să recunoaștem că acest timp nu a fost suficient, ca acest sacru drept să prindă rădăcinii în moravurile poporului nostru, ba ce este mai mult; mulțimea cea mare a poporului nici nu știe nimic despre acest drept, și nici despre foloasele ce aduce cu el,

Publiciștii și Economisții susțin că în țările unde libertatea individuală este garantată, populația crește, literatura înflorește, agricultura prosperează, industria și comerțul progresează¹⁾.

Și ca să ne convingem cât este de adevărat aceasta, vă rog să aruncați privirile asupra trecutului acestei țări până la 1866, data constituției noastre, rezultatul va fi: lipsă de progres în toate; dacă veți observa însă de la 1866 încoași până în prezent, sunt conșinș că veți vedea progresele realizate de țară în toate ramurile activității noastre, datorate în mare parte și efectelor garanției libertății individuale.

Conșinș de aceasta afirm, că, când tot cetățeanul va juși cu căldură și va respecta cu sinceritate libertatea individuală, când agenții forței publice, vor veghia neconșinș, urmărind pe cei ce atentează la libertate, și când cei însărcinați de lege, vor lovi drept dar cu vișgoare în cei ce se fac culpabili, atunci, să fim bine încredințați că, toți am lucrat și reușit să realizăm prosperitatea și fericirea țării noastre.

C. D. Ștefa.

JURISPRUDENȚA ROMANA;

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA II

Audiența de la 3 Iulie 1896

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

V. Ștefănescu și Capitan N. Olănescu cu Domnica Dinescu

Nemotivare. — Când nemotivarea unei hotăriri atrage căsarea ei.

Nemotivarea unei hotăriri asupra unui mijloc invocat dă loc la casare numai atunci când acel mijloc ar fi fost de o așa natură în cât să schimbe soluțiunea procesului.

Decisiunea 167/96. — Respins ca nefondat recursul făcut de V. Ștefănescu și Capitan N. Olănescu, contra decisiunii cu No. 13/96 pronunțată de Curtea de Apel din București, s. I., data în proces cu Domnica Dinescu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier D. Cuculi.

S'a ascultat: d-nii N. A. Popovici și D. Chebapci avocații recurenților V. Ștefănescu și Capitan N. Olănescu în dezvoltarea motivelor de casare și d-l Ștefănescu-Priboi avocatul inimatei Domnica Dinescu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra mijloacelor I și II de casare:

I. Exces de putere rezultând din omisiunea de a motiva.

Am susținut înaintea Curții de Apel și am accen-

¹⁾ Nigon de Berthy, La liberté individuelle,

tuat în concludsiunile noastre scrise că jurământul ce ni s'a deferit de partea adversă la prima instanță a fost acceptat de noi, el este transacția părților, ne-a legat, apelul trebuie respins ne mai putând să'l revoace partea care l'a deferit, revocare, care chiar de ar fi, ar fi tardivă înaintea Curții.

«Curtea de Apel ne zicând nici un cuvânt în decisiunea sa asupra acestei apărări a noastră comite un esces de putere rezultând din omisiunea de a motiva și ast-fel decisiunea sa devine casabilă».

III. «Esces de putere și violarea art. 1214 c. civil.

Intru cât partea deferind jurământul la tribunal și eș primindu-l gata al presta prin aceasta căzut în pretenție; faptul că nu s'a înfățișat la tribunal pentru ziua fixată la prezentarea lui, nu schimbă întru nimic regula din art. 1214 c. civil».

«Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că pârâta a cerut la instanțele de fond a declara de nule trei polițe în valoare de 5430 lei date de defunctul său soț în ordinul recurentului Vasile Stănescu și trecute recurentului Căpitan Olănescu prin gir, după scadență; că în dovedirea neexistenței acestor polițe le-a deferit la tribunal jurământ decisoriu recurentilor, jurământ care a fost admis de tribunal, dar care din cauza lipsei intimei nu s'a prestat de către recurenți;»

Având în vedere că dinaintea Curții de Apel recurenții prin concludsiuni a susținut că prin jurământul deferit la prima instanță, părțile au transigiat ast-fel că, apelul urma a fi respins din acest punct de vedere, iar Curtea ar fi omis de a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare;

Considerând în drept că nemotivarea unei hotărâri asupra unui mijloc invocat dă loc la casare numai atunci când acel mijloc ar fi fost de o așa natură în cât se schimbe soluțiunea procesului;

Considerând că în speță omisiune dacă este, ea nu este esențială fiind-că din nimic nu se constată că recurenții ar fi acceptat să presteze jurământul înaintea Curții de Apel care n'a putut a'l presta la tribunal;

Că prin urmare omisiunea nefiind esențială și întru cât nici art. 1214 nu a fost violat, mijloacele de casare nu a fi respinse ca neintemeiate;

II. «Esces de putere din următoarele puncte de vedere:

a) «Că fiind dovedită prin o cambie în regulă existența datoriei, Curtea aș tăgăduit puterea doveditoare ce legea acordă cambiilor conform art. 349 c. com. cu atât mai mult că printr'o hotărâre definitivă se recunoaște de neintemeiate toate întâmpinările și se considerase cambiile ca valabile».

Considerând că din momentul ce constată Curtea că acele cambii aș fost transmise prin gir după scadență cu drept cuvânt le-a considerat ca simple cesiuni de creanță față cu dispozițiunile art. 281 cod. comercial

așa că în asemenea cas nu mai poate fi vorba de puterea doveditoare acordată cambiilor de art. 349 cod. comercial;

b) «Curtea prin încheerea sa și conform art. 185 pr. civilă admisesse dovada cu martori spre a se stabili, că cambiile fusesse achitate, martorii audiați nu a stabilit acest fapt, și prin urmare trebuia a se respinge cererea cu toate acestea Curtea schimbă coprinderea încheerei, și prin considerantele din decisiune, afirmă că cambiile, nu aș o cauză, prin aceasta săvârșește un esces de putere, violând și dreptul de apărare».

Cosiderând că se constată că s'a cerut proba cu martori pentru a se stabili că cambiile sunt deținute fără cauză; că în urma ascultării martorilor și în urma varărilor împrejurări menționate în decisiune, Curtea de apel și formează convingerea și declară că cambiile n'aș o cauză serioasă și că traentul n'a fost dator;

Că așa precum a urmat cauza nu se poate zice că există esces de putere nici cum s'ar fi putut viola dreptul de apărare.

Că de aceia și acest motiv este neintemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, SECȚIA I

Audiența de la 17 Iunie 1896

Președenția d-lui L. LEONȚEANU, Prim-Președinte

Decisiunea comercială No. 14

Sofia Caneciu cu Iani Saropol

Asociațiune în participațiune. — Cum trebuie probat contractul de asociațiune în participațiune.

Contractul de asociațiune în participațiune trebuie să fie probat cu act scris.

S'aș ascultat: d-l avocatul apelantei Sofia Caneciu în dezvoltarea motivelor de apel și N. Economu avocatul intimatului Iani Saropol în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra apelului interjectat în termen de d-na Sofia A. Caneciu, contra sentinței comerciale a tribunalului Dolj, secția comercială și de notariat sub No. 221/93, pronunțată asupra procesului dintre numita apelantă cu d-l Iani Saropol, comerciant din comuna Nedeia pentru bani.

Văzând zisa sentință, cum și jurnalul acestei Curți cu No. 909 de la 29 Aprilie 1895, prin care Curtea a admis apelul făcut de d-na Sofia Caneciu, în cât privește declinatorul de competență, și a declarat că afacerea este comercială, și evocând fondul, a dispus cercetarea procesului.

Ascultând pe ambele părți în susținerile și obiecțiunile făcute de fie-care în parte;

Având în vedere că în speță obiectul acțiunii de față, consistă în cererea făcută la prima instanță de către apelanta d-na Sofia A. Caneciu, prin care pretinde că între dânsa și intimatul Iani Saropol, a intervenit în

anul 1891 o asociațiune pe termen de 2 ani cu condițiune ca apelanta să pue în asociațiune o treerătoarea și un vapor, iar intimatul Iani Saropol să pue munca și cheltuelile necesare pentru întreținerea mașinelor, să treere pe la oameni produsele în timpul verei, iar iarna ducând mașina cu vaporii, la o moară a apelantei din comuna Nedeia să macine produse, treerând vara și măcinând produse iarna în schimbul unei plăți, iar produsul să se împarță prin două între ambii asociați, că espirând termenul asociațiunei, a cerut ca intimatul Iani Saropol să 'i dea socoteala de venitul produs, și să fie obligat, a plăti partea de câștig ce se cuvine dênsei, cum și să 'i restituie mașinele, sau în cas contrariu să fie obligat, a plăti zece mii lei, cât dênsa ficsează ca parte de câștig ce 'i se cuvine, și opt spre-zece mii lei valoarea mașinelor;

Având în vedere că reclamanta Sofia Caneciu, pentru a proba asociațiunea în participațiune, intervenită între dênsa și pârâțul Saropol, precum și dreptul de proprietate asupra treerătoarei și locomobilei cu abur a ecsibat înaintea Curței patru scrisori primite în Decembrie 1891 și Februarie 1892, din partea lui Iani Saropol, susținând că dacă din conținutul acestor scrisori, nu se constată pe deplin asociațiunea, totuși aceste scrisori trebuiesc considerate ca un început de probă scrisă, și să 'i se acorde dreptul de a proba cu mărtori, atât existența asociațiunei cât și dreptul de proprietate asupra mașinelor, de oare-ce după dispozițiunile art 99 cod. comer. contractele de asociațiune în participațiune fiind scutite de aceste înscrise, proba testimonială este admisibilă când există un început de probă scrisă;

Având în vedere că pârâțul Iani Saropol, neagă cu totul asociațiunea dintre dênsul, și reclamanta Caneciu, susținând că dacă în adevăr asemenea asociațiune ar fi existat, contractul trebuie să fie făcut înscris conform cod. comercial ceea ce nu există, iar treerătoarea și locomobila în cesiune sunt cumpărate de dênsul la licitație în ziua de 19 Octombrie 1891, cu acte în regulă;

Considerând că conform dispozițiunei art. 88, 98 și 256 cod. comercial, contractul de asociațiune în participațiune trebuie să fie probat cu act scris;

Considerând că de și art. 99 cod. comer. invocat, de reclamanta Caneciu ar prevedea în adevăr posibilitatea unei asociațiuni lipsite de act scris, dând dreptul în atare cas fie căruia societar a cere disolvarea societăței, dar acest art. prevede numai cazul când existența asociațiunei, nu se contestă de nici un asociat, ceea ce în speță nu este, de oare ce Saropol contestă de la început existența chiar a asociațiunei;

Considerând că în speță, reclamanta nu prezintă nici un act scris cu care să probeze existența asociațiunei, afară de cele patru scrisori primite în 1891 și 1892 de la Iani Saropol;

Considerând că din conținutul acestor scrisori prezentate de reclamantă nu numai că nu se constată legalmente asociațiunea dintre dênsa și Iani Saropol, dar

nu pot fi considerate nici chiar ca un început de probă scrisă, de oare ce din coținutul lor nu rezultă cea mai mică probă că ar fi existat vre-o asociațiune între reclamanta și Iani Saropol;

Considerând asemenea că reclamanta Caneciu nu constată absolut cu nimic că ar avea vre un drept, de proprietate asupra treerătoarei și locomobilei în litigiu;

Considerând că din actele prezentate înaintea Curței de pârâțul Iani Saropol, 1) Listele de licitațiune, și procesele-verbale dresate la licitațiunea ținută pe portărelul Manolescu în ziua de 19 Octombrie 1891; 2) două contracte de închiriere legalisate la 23 Iulie 1891 de Primăria comunei Nedeia; 3) trei polițe No. 202.364, 187.233 și 205.412, ale Societăței generale de asigurare Dacia România,—mai multe compturi de la fabrica Claiton Sutlfovty, precum și certificatul Primăriei comunei Gighera, se constată, că nu numai că Iani Saropol a cumpărat locomobila, treerătoarea și cele-l'alte mașinării în litigiu, parte la licitațiunea ținută la vânzarea averei d-lui Amzulescu în ziua de 19 Octombrie 1891, parte de la fabrica Claiton Sutlfovty, dar și că dênsul a închiriat un loc întins în comuna Nedeia, unde a instalat mașinăriile cumpărate, o moară cu aburii pentru măcinatul productelor.

Considerând că ast-fel fiind, Curtea găsește inutilă și inadmisibilă cererea reclamantei Caneciu de a proba cu mărtori, atât contractul de asociațiune intervenit între dênsa și Iani Saropol, cât și pretinsul drept de proprietate asupra mașinăriilor în litigiu.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. Gârleșteanu.

Curtea respinge apelul.

(ss) L. Leonțeanu, G. Orman, Ath. Herescu, D. Gârleșteanu.

INFORMAȚIUNI

Simpaticul nostru confrate Gr. Maniu, prim redactor al ziarului *Dreptul* și judecător sindic la Tribunalul Ilfov, a fost numit grefier la Inalta Curte de Casație în locul D-lui A. Nenoveanu, primul nostru redactor, care a fost avansat ca prim grefier în locul D-lui C. Christescu trecut la pensiuine.

D-l Mihail Christea, fost judecător sindic la Tribunalul Ilfov și actualmente avocat, șef la Eforia Spitalelor Civile din București, a fost numit judecător de ședință la Tribunalul Ilfov în locul D-lui Mihail Râmnicianu care a demisionat.

Teodor Grigoriu, judecător de instrucție la Tribunalul Putna este permutat în aceeași calitate la Tribunalul Tutova în locul D-lui Theodor Rădvan care se permută în locul D-lui Theodor Grigoriu.

Ioan Stănculescu s'a mutat judecător la Ocol I Caracal în locul D-lui George Zaman.